Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTA NIKOLASA EMILIU [*NICHOLAS EMILIOU*]
SECINĀJUMI,
sniegti 2022. gada 8. septembrī [1]

Lieta C-270/21

A

(*Korkein hallinto-oikeus* (Augstākā administratīvā tiesa, Somija) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Profesionālo kvalifikāciju atzīšana – Direktīva 2005/36/EK – Tiesības strādāt bērnudārza audzinātāja profesijā, pamatojoties uz augstākās izglītības diplomu un pedagoģiskajām prasmēm – Reglamentēta profesija – Bijušajā Padomju Savienībā iegūtas profesionālas kvalifikācijas – Trešā valsts – Jēdziens

I. Ievads

1. A (turpmāk tekstā – "prasītājs") vērsās *Opetushallitus* (Somijas Izglītības pārvalde (*EDUFI*)) ar lūgumu atzīt viņa bērnudārza audzinātāja kvalifikāciju, pamatojoties uz Igaunijas Padomju Sociālistiskajā republikā (turpmāk tekstā – "IPSR"), proti, bijušās Padomju Savienības teritorijā, 1980. gadā iegūto diplomu par vidējo izglītību, 2006. un 2013. gadā Igaunijā iegūtiem diviem augstākās izglītības diplomiem, kas nav saistīti ar pedagoģisko zinātņu nozari, kā arī *Eesti Õpetajate Liit* (Igaunijas Skolotāju asociācija) 2017. gadā izsniegtu dokumentu, ar ko apliecinātas A pedagoģiskās prasmes.

2. A pieteikums tika noraidīts, un *Helsingin hallinto-oikeus* (Helsinku Administratīvā tiesa, Somija) apstiprināja *EDUFI* lēmumu, atbalstot *EDUFI* viedokli par to, ka prasītājs būtībā neatbilst viņa profesionālās kvalifikācijas atzīšanas prasībām saskaņā ar valsts tiesisko regulējumu, ar ko tiek transponēta Direktīva 2005/36 [2].

3. *Korkein hallinto-oikeus* ir šaubas par diviem šajā direktīvā lietotajiem jēdzieniem. Pirmkārt, atsaucoties uz vairākiem valsts tiesiskā regulējuma aspektiem, kas reglamentē darbības sākšanu bērnudārza audzinātāja profesijā Igaunijā, tā jautā, vai šī profesija, kā tā tiek aplūkota Igaunijā, var tikt uzskatīta par "reglamentētu profesiju" Direktīvas 2005/36 izpratnē, jo šis jēdziens būtībā paredz, ka darbības sākšana konkrētā profesijā ir atkarīga no "konkrētas profesionālās kvalifikācijas" esamības. Otrkārt, šī tiesa apšauba, vai bijušajā Padomju Savienībā piešķirta profesionālā kvalifikācija ir uzskatāma par tādu, kas iegūta trešā valstī.

[1] Oriģinālvaloda – angļu.

[2] Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2005/36/EK (2005. gada 7. septembris) par profesionālo kvalifikāciju atzīšanu (OV 2005, L 255, 22. lpp.). Šī direktīva tikusi vairākkārt grozīta.

II. Atbilstošās tiesību normas

A. Savienības tiesības

4. Saskaņā ar Direktīvas 2005/36 3. panta 1. punkta a) apakšpunktu "reglamentēta profesija" ir "profesionāla darbība vai profesionālu darbību kopums, uz kuras sākšanu, veikšanu vai veikšanu kādā noteiktā veidā tieši vai netieši attiecas normatīvos vai administratīvos aktos paredzēta prasība par īpašas profesionālās kvalifikācijas esamību; [..]".

5. Direktīvas 2005/36 13. panta 1. un 2. punktā ir noteikts:

"1. Ja piekļuve reglamentētai profesijai vai darbībai šādā profesijā uzņēmējā dalībvalstī ir atkarīga no tā, vai personai ir konkrētas profesionālās kvalifikācijas, minētās dalībvalsts kompetentā iestāde atļauj pretendentiem piekļūt un darboties minētajā profesijā saskaņā ar tādiem pašiem noteikumiem, kurus piemēro tās pilsoņiem, ja viņiem ir kompetences apliecinājums vai kvalifikāciju apliecinoši dokumenti, kuri minēti 11. pantā un kurus prasa cita dalībvalsts, lai piekļūtu profesijai vai darbotos profesijā tās teritorijā.

Kompetences apliecinājumus vai kvalifikāciju apliecinošus dokumentus izdod dalībvalsts kompetentā iestāde, kas norīkota saskaņā ar minētās dalībvalsts normatīvajiem vai administratīvajiem aktiem.

2. Sākt un veikt darbību profesijā, kā aprakstīts 1. punktā, atļauj arī tiem pretendentiem, kas iepriekšējo 10 gadu laikā vienu gadu ir veikuši pilna laika darbību vai līdzvērtīgā kopējā ilguma laikaposmā daļlaika darbību minētajā punktā norādītajā profesijā citā dalībvalstī, kura nereglamentē šo profesiju, un ar nosacījumu, ka šiem pretendentiem ir viens vai vairāki kompetences apliecinājumi vai kvalifikāciju apliecinoši dokumenti, ko izdevusi cita dalībvalsts, kura minēto profesiju nereglamentē.

Kompetences apliecinājumi un kvalifikāciju apliecinošie dokumenti atbilst šādiem nosacījumiem:

a) tos ir izsniegusi dalībvalsts kompetentā iestāde, kas norīkota saskaņā ar šīs dalībvalsts normatīvajiem vai administratīvajiem aktiem;

b) tie apliecina, ka attiecīgā persona ir sagatavota darbības veikšanai konkrētajā profesijā.

Tomēr pirmajā daļā minēto viena gada profesionālo pieredzi nevar prasīt, ja pretendenta kvalifikāciju apliecinošais dokuments apstiprina reglamentētu izglītību un apmācību."

B. Somijas tiesības

6. *Laki ammattipätevyyden tunnustamisesta* (1384/2015) (Likums Nr. 1384/2015 par profesionālo kvalifikāciju atzīšanu, turpmāk tekstā – "Profesionālo kvalifikāciju likums") 1. panta 1. punktā ir reglamentēta profesionālo kvalifikāciju atzīšana un pakalpojumu sniegšanas brīvība saskaņā ar Direktīvu 2005/36. Šī likuma 6. pantā ir precizēti šādas kvalifikāciju atzīšanas nosacījumi.

C. Igaunijas tiesības

7. Bērnudārza audzinātāju atbilstības prasības Igaunijā reglamentē Izglītības ministra 2002. gada 26. augustā izdotie *Koolieelse lasteasutuse pedagoogide kvalifikatsiooninõuded, Riigi teataja* (Izglītības ministra izdotie Noteikumi par bērnudārza audzinātāju atbilstības prasībām, turpmāk tekstā – "Noteikumi par bērnudārza audzinātāju atbilstības prasībām"). Saskaņā ar šo noteikumu 1. panta 1. punktu to, vai darba ņēmēja kvalifikācija, kas ļauj strādāt minētajā profesijā, ir līdzvērtīga šajos noteikumos izvirzītajām atbilstības prasībām, novērtē darba devējs.

8. Šo noteikumu 18. pantā ir noteikts, ka darbam bērnudārza audzinātāja profesijā ir nepieciešama augstākā izglītība un pedagoģiskās prasmes. Savukārt 37. pants paredz, ka šajā tiesību aktā paredzētās atbilstības prasības netiek piemērotas personām, kuras ir strādājušas bērnudārza audzinātāja profesijā pirms 2013. gada 1. septembra un kuru kvalifikācija ir uzskatāma par atbilstīgu saskaņā ar šo pašu noteikumu prasībām, kuras bija spēkā pirms minētā brīža, vai novērtēta kā atbilstīga līdzīgu darba uzdevumu izpildei.

III. Fakti, tiesvedība valsts tiesās un prejudiciālie jautājumi

9. A vērsās *EDUFI* ar lūgumu atzīt viņa bērnudārza audzinātāja profesionālo kvalifikāciju, pamatojoties uz: i) sertifikātu, kas apliecina kvalifikācijas "*Koolieelsete lasteasutuste kasvataja*" (audzinātājs pirmsskolas iestādēs) iegūšanu 1980. gadā (turpmāk tekstā – "1980. gadā iegūtais diploms"); ii) sertifikātu, kas apliecina kvalifikācijas "*Rakenduskõrghariduse tasemele vastava hotellimajanduse eriala õppekava*" (viesnīcu vadības studiju programma, kas atbilst augstākās izglītības līmenim) iegūšanu 2006. gadā (turpmāk tekstā – "2006. gadā iegūtais diploms"), un iii) sertifikātu, kas apliecina kvalifikācijas "*Ärijuhtimise magistri kraad – Turismieetevõtlus ja teeninduse juhtimine*" (maģistra grāds biznesa administrācijā tūrisma un pakalpojumu vadības jomā) iegūšanu 2013. gadā (turpmāk tekstā – "2013. gadā iegūtais diploms"). Turklāt A pieteikumam pievienoja sertifikātu "*Kutsetunnistus Õpetaja, tase 6*" (skolotāja profesionālais sertifikāts, 6. līmenis), ko 2017. gadā izdevusi Igaunijas Skolotāju asociācija (turpmāk tekstā – "2017. gadā iegūtais sertifikāts").

10. Ar 2018. gada 8. marta lēmumu *EDUFI* noraidīja A pieteikumu.

11. Ar 2019. gada 18. aprīļa lēmumu *Helsingin hallinto-oikeus* noraidīja A sūdzību par *EDUFI* pieņemto lēmumu. Šīs tiesas ieskatā A iegūtie diplomi un profesionālā pieredze neatbilda Profesionālo kvalifikāciju likumā paredzētajām profesionālās kvalifikācijas atzīšanas prasībām.

12. Šī tiesa norādīja, ka nešķietot, ka 2017. gadā iegūtais sertifikāts būtu balstīts uz Igaunijā pabeigtām studijām un iegūtu profesionālo pieredzi. Tādējādi A profesionālo kvalifikāciju nekādā ziņā nevarot uzskatīt par tādu, kas ir iegūta Igaunijā. Šī tiesa precizēja, ka, ņemot vērā to, kādā veidā saskaņā ar Igaunijas tiesībām ir jāapliecina pedagoģiskās prasmes atbilstoši bērnudārza audzinātāju atbilstības prasībām, šī profesija Igaunijā esot uzskatāma par nereglamentētu. Šī tiesa arī apgalvoja, ka A profesionālā pieredze, kas iegūta IPSR un Somijā[3], nevarot tikt ņemta vērā saistībā ar profesionālās kvalifikācijas atzīšanu, jo tā nav iegūta "citā dalībvalstī".

[3] No nolēmuma izriet, ka A strādāja bērnudārza audzinātāja profesijā IPSR no 1980. gada līdz 1984. gadam un Somijā no 2016. gada līdz 2017. gadam.

13. Tiesvedībā iesniedzējtiesā A apgalvoja, ka viņš esot ieguvis nepieciešamo izglītību savā izcelsmes valstī, kurā viņam arī tika izsniegts pedagoģiskās prasmes apliecinošs dokuments. Viņš norādīja, ka bērnudārza audzinātāja profesija Igaunijā esot reglamentēta profesija, neraugoties uz to, ka attiecīgo prasību izpilde ir jānovērtē darba devējam un pedagoģiskās prasmes var iegūt un pierādīt dažādos veidos.

14. Viņš arī uzsvēra, ka, lai gan viņa pirmā kvalifikācija agrīnās pirmsskolas izglītības jomā tika iegūta IPSR, šī kvalifikācija ar 2005. gada likumu tika pielīdzināta Igaunijā iegūtai kvalifikācijai. Turklāt viņš ir ieguvis arī 2017. gada sertifikātu, un tādējādi viņam, viņaprāt, ir divas "citā dalībvalstī" iegūtas kvalifikācijas agrīnās pirmsskolas izglītības jomā.

15. *EDUFI* norādīja, ka attiecīgo profesiju nevarot uzskatīt par Igaunijā reglamentētu profesiju, jo Igaunijas tiesību aktos prasība par pedagoģiskajām prasmēm nav saistīta ar kvalifikāciju apliecinošu dokumentu, kompetences apliecinājumu vai profesionālo pieredzi. Gluži pretēji, prasības par pedagoģiskajām prasmēm izpilde ir jāizvērtē darba devējam.

16. Iesniedzējtiesai nav skaidrs, vai izvērtējamā profesija, kā tā tiek aplūkota Igaunijā, ir uzskatāma par "reglamentētu profesiju" Direktīvas 2005/36 izpratnē. Pirmkārt, kvalifikācijas prasības ir paredzētas Noteikumos par bērnudārza audzinātāju atbilstības prasībām, un tās nosaka, ka bērnudārza audzinātājam ir nepieciešama augstākā izglītība un pedagoģiskās prasmes, kas definētas par attiecīgo profesiju atbildīgās padomes pieņemtajā profesionālajā standartā. Šī tiesa arī norāda, ka Igaunijas Republika attiecīgo profesiju ir iekļāvusi Komisijas izveidotajā reglamentēto profesiju datubāzē. Otrkārt, aplūkotais valsts tiesiskais regulējums ļauj darba devējam pēc saviem ieskatiem izvērtēt, vai persona atbilst kvalifikācijas prasībām, un nepastāv neviens tiesību akts vai cits dokuments, kas reglamentētu, kā var pierādīt nepieciešamo pedagoģisko prasmju esamību.

17. Ja bērnudārza audzinātāja profesija Igaunijā tiek uzskatīta par "reglamentētu profesiju", iesniedzējtiesa nav pārliecināta par 2017. gadā iegūtā sertifikāta būtību, ņemot vērā, ka tas iesniedzējtiesas ieskatā esot izsniegts, pamatojoties uz profesionālo pieredzi, kas iegūta bijušajā Padomju Savienībā un Somijā – uzņēmējā valstī.

18. Visbeidzot iesniedzējtiesa uzskata par nepieciešamu izvērtēt, vai profesionālā kvalifikācija, ko prasītājs ir ieguvis IPSR, ir uzskatāma par tādu, kas iegūta trešā valstī.

19. Šādos apstākļos *Korkein hallinto-oikeus* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai [Direktīvas 2005/36] 3. panta 1. punkta a) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka par reglamentētu profesiju ir uzskatāma profesija, kurā atbilstības prasības, no vienas puses, nosaka kādas dalībvalsts izglītības ministra izdoti noteikumi, bērnudārza audzinātājam nepieciešamo pedagoģisko prasmju saturu reglamentē profesionālais standarts un dalībvalsts ir lūgusi iekļaut bērnudārza audzinātāja profesiju Komisijas izveidotajā reglamentēto profesiju datubāzē, taču, no otras puses, saskaņā ar atbilstības prasībām, kas attiecīgajos noteikumos izvirzītas šai profesijai, formulējumu darba devējam tiek piešķirta rīcības brīvība, vērtējot šo atbilstības prasību izpildi, it īpaši attiecībā uz prasībām pedagoģiskajām prasmēm, un pedagoģisko prasmju esamības apliecināšanu neregulē nedz minētie noteikumi, nedz citi normatīvie vai administratīvie akti?

2) Ja atbilde uz pirmo jautājumu ir apstiprinoša: vai izcelsmes dalībvalsts kompetentās iestādes izsniegts apliecinājums par profesionālo kvalifikāciju, kura iegūšanas priekšnosacījums ir darba pieredzes esamība attiecīgajā profesijā, var tikt uzskatīts par kompetences apliecinājumu vai citu kvalifikāciju apliecinošu dokumentu [Direktīvas 2005/36] 13. panta 1. punkta izpratnē, ja profesionālā pieredze, uz kuras pamata ir izsniegts apliecinājums, izcelsmes dalībvalstī ir uzkrāta laikposmā, kurā tā bija Padomju Sociālistiskā Republika, kā arī uzņēmējā dalībvalstī, taču nav veidojusies izcelsmes dalībvalstī laikā pēc tās neatkarības atjaunošanas?

3) Vai [Direktīvas 2005/36] 3. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka profesionālā kvalifikācija, kuras pamatā ir diploms, kas iegūts mācību iestādē, kura ir atradusies dalībvalsts ģeogrāfiskajā teritorijā laikā, kad šī dalībvalsts pastāvēja nevis kā autonoma valsts, bet kā Padomju Sociālistiskā Republika, kā arī profesionālā pieredze, kas uz šī diploma pamata iegūta attiecīgajā Padomju Sociālistiskajā Republikā pirms izcelsmes dalībvalsts neatkarības atjaunošanas, ir uzskatāma par trešā valstī iegūtu profesionālo kvalifikāciju, kuras atzīšanai papildus ir nepieciešama trīs gadu profesionālā pieredze, kas iegūta izcelsmes dalībvalstī pēc tās neatkarības atjaunošanas?"

20. Rakstveida apsvērumus iesniedza Igaunijas, Nīderlandes un Somijas valdības, kā arī Eiropas Komisija. Igaunijas valdība arī atbildēja uz Tiesas uzdotajiem rakstveida jautājumiem.

IV. Izvērtējums

21. Vispirms sniegšu sākotnējās piezīmes par Direktīvas 2005/36 piemērojamību pamatlietā (A). Pēc tam pievērsīšos šajā direktīvā noteiktajam atzīšanas režīmam (B). Turpināšu izvērtējumu, aplūkojot pirmo jautājumu par jēdzienu "reglamentēta profesija" (C), savukārt pēc tam – trešo jautājumu par to, vai bijušajā Padomju Savienībā iegūta profesionālā kvalifikācija ir uzskatāma par tādu, kas iegūtu trešā valstī (D). Otrā jautājuma mērķis ir noskaidrot 2017. gadā iegūtā sertifikāta nozīmi, un tas tiek uzdots vienīgi gadījumā, ja atbilde uz pirmo jautājumu ir apstiprinoša. Tā kā es ierosinu uz pirmo jautājumu atbildēt, ka attiecīgo profesiju *nevar* uzskatīt par "reglamentētu", otrajam jautājumam vairs nav pamata. Tomēr es to aplūkošu kā daļu no pirmā jautājuma, jo 2017. gadā iegūtā sertifikāta nozīme ir viens no faktoriem, ko es izvērtēšu šajā kontekstā. Noslēgumā atgādināšu par Savienības primāro tiesību automātisko piemērojamību gadījumā, ja iesniedzējtiesa konstatētu, ka Direktīva 2005/36 nav piemērojama pamatlietā (E).

A. Direktīvas 2005/36 piemērojamība pamatlietā

22. Viens no Direktīvas 2005/36 piemērošanas pamatnosacījumiem ir tāds, ka personai, kura vēlas, lai tās profesionālā kvalifikācija tiktu atzīta, jābūt kvalificētai attiecīgās profesijas veikšanai savā izcelsmes valstī[4]. Jāatzīmē, ka pamatlietā šajā ziņā pastāv šaubas.

23. Konkrētāk, iesniedzējtiesas nolēmumā ir norāde uz Igaunijas Izglītības un pētniecības ministrijas sniegto informāciju, saskaņā ar kuru A ir tiesīgs Igaunijā strādāt aplūkotajā profesijā, pamatojoties uz 2006. un 2013. gadā iegūtajiem diplomiem, kā arī 2017. gadā iegūto sertifikātu. Līdz ar to iesniedzējtiesa lūdza *EDUFI* lūgt Igaunijas iestādēm noskaidrot, vai A ir kvalificēts

[4] Šajā ziņā skat. Direktīvas 2005/36 4. panta 1. punktu un spriedumus, 2006. gada 19. janvāris, *Colegio de Ingenieros de Caminos, Canales y Puertos* (C-330/03, EU:C:2006:45, 19. punkts), vai 2021. gada 8. jūlijs, *Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija* (C-166/20, EU:C:2021:554, 26. punkts).

strādāt bērnudārza audzinātāja profesijā Igaunijā, precīzāk –pamatojoties uz 1980. gadā iegūto diplomu, ņemot vērā, ka A no 1980. līdz 1984. gadam strādāja par bērnudārza audzinātāju IPSR. Tā arī lūdza *EDUFI* precizēt, vai uz A attiecas Noteikumu par bērnudārza audzinātāju atbilstības prasībām 37. punktā ietvertā pārejas noteikuma piemērošanas joma. Saskaņā ar šo tiesību normu minētajos noteikumos ietvertās atbilstības prasības neattiecas uz personām, kuras ir strādājušas bērnudārza audzinātāja profesijā pirms 2013. gada 1. septembra un kuru kvalifikācija ir uzskatāma par atbilstīgu vai novērtēta kā atbilstīga līdzīgu darba uzdevumu izpildei saskaņā ar šo pašu noteikumu prasībām, kuras bija spēkā pirms minētā brīža. Iesniedzējtiesa apgalvo, ka no Igaunijas iestādēm saņemtajā atbildē šie jautājumi joprojām esot neskaidri.

24. Kā norāda Komisija, jautājums par to, vai A ir kvalificēts strādāt attiecīgajā profesijā Igaunijā, ir jāizvērtē sīkāk pamatlietā, lai pārbaudītu Direktīvas 2005/36 piemērojamību. Turpmākais izvērtējums ir balstīts uz pieņēmumu, ka tas tā ir. Ja iesniedzējtiesa secinātu citādi, uz prasītāja situāciju būtu attiecināmi Līguma noteikumi, proti, LESD 45. un 49. pants, kā arī principi, kas izriet no Tiesas judikatūras lietā *Vlassopoulou*[5]. Šis aspekts īsumā tiks aplūkots šo secinājumu E sadaļā.

B. Atzīšanas sistēma, kas izveidota saskaņā ar Direktīvu 2005/36

25. Direktīvas 2005/36 mērķis ir atvieglot dalībvalstī (turpmāk tekstā – "izcelsmes dalībvalsts") iegūto profesionālo kvalifikāciju atzīšanu, lai pretendenti varētu citā dalībvalstī (turpmāk tekstā – "uzņēmēja dalībvalsts") sākt darbību šajā profesijā, kurā viņi ir kvalificēti, un to veikt atbilstoši tādiem pašiem nosacījumiem kā uzņēmējas dalībvalsts pilsoņiem[6], pieņemot, ka attiecīgās profesijas gan izcelsmes, gan uzņēmējā dalībvalstī var būt identiskas, analoģiskas vai "vienkārši atbilstošas no to aptverto darbību viedokļa"[7].

26. Lai piemērotu Direktīvu 2005/36, attiecīgajai profesijai ir jābūt "reglamentētai" uzņēmējā dalībvalstī[8] (pretējā gadījumā jautājums neietilpst direktīvas piemērošanas jomā). Jēdziens "reglamentēta profesija", kas ir visas direktīvas pamatelements un ir definēts tās 3. panta 1. punkta a) apakšpunktā, tiks padziļināti analizēts šo secinājumu C sadaļā. Tomēr šajā posmā ir vērts atzīmēt, ka tas pēc būtības nozīmē, ka darbības uzsākšana un veikšana attiecīgajā profesijā ir atkarīga no "īpašas profesionālas kvalifikācijas".

27. Lai atvieglotu profesionālās kvalifikācijas atzīšanas procesu, Direktīvā 2005/36 ir paredzētas trīs atzīšanas sistēmas.

5 Spriedums, 1991. gada 7. maijs, *Vlassopoulou* (C-340/89, EU:C:1991:193, turpmāk tekstā – "spriedums *Vlassopoulou*", 15.–21. punkts). Attiecībā uz nesenāku piemērošanu skat., piemēram, spriedumu, 2022. gada 16. jūnijs, *Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto* (Psihoterapeiti) (C-577/20, EU:C:2022:467, turpmāk tekstā – "spriedums *Valvira* – Psihoterapeiti", 40.–43. punkts).

6 Skat. Direktīvas 2005/36 1. pantu, saskaņā ar kuru tā "paredz noteikumus, saskaņā ar kuriem dalībvalsts, kas darbības sākšanai vai veikšanai reglamentētā profesijā savā teritorijā izvirza nosacījumu, ka vajadzīgas specifiskas profesionālās kvalifikācijas (turpmāk "uzņēmēja dalībvalsts") saistībā ar darbības sākšanu vai veikšanu šajā profesijā atzīst profesionālās kvalifikācijas, kuras iegūtas vienā vai vairākās citās dalībvalstīs (turpmāk "izcelsmes dalībvalsts") un kuras ļauj šai personai ar šādu kvalifikāciju veikt darbību tajā pašā profesijā šajā dalībvalstī. [..]".

7 Spriedums, 2017. gada 21. septembris, *Malta Dental Technologists Association un Reynaud* (C-125/16, EU:C:2017:707, turpmāk tekstā – "spriedums *Malta Dental Technologists Association*", 40. punkts un tajā minētā judikatūra).

8 Skat. 6. zemsvītras piezīmē citēto Direktīvas 2005/36 1. pantu vai šīs direktīvas 2. panta 1. punktu, saskaņā ar kuru Direktīva 2005/36 attiecas uz "visiem dalībvalstu pilsoņiem, kas vai nu kā pašnodarbinātas personas, vai kā darbinieki vēlas veikt darbību *reglamentētā* profesijā [..] dalībvalstī, kas nav tā dalībvalsts, kurā viņi ieguvuši savu profesionālo kvalifikāciju. [..]". Mans izcēlums.

28. Pirmkārt, t.s. automātiskā atzīšanas sistēma, kas attiecas uz izvēlētām profesijām, attiecībā uz kurām minimālās apmācības prasības ir noteiktas Direktīvā 2005/36[9], otrkārt, specifiska sistēma, kas attiecas uz profesionālās pieredzes atzīšanu tādās profesijās, kas saistītas ar arodiem, tirdzniecību un rūpniecību[10], un, treškārt, vispārēja sistēma visu pārējo profesiju atzīšanai[11].

29. Kā norādīja Igaunijas valdība un Komisija, uz izskatāmo lietu attiecoties vispārējā atzīšanas sistēma.

30. Šīs sistēmas konkrētā darbība būtībā ir atkarīga no tā, vai attiecīgā profesija ir reglamentēta ne tikai uzņēmējā dalībvalstī (kam, kā iepriekš norādīts, vienmēr tā ir jābūt), bet *arī* izcelsmes dalībvalstī.

31. Pirmkārt, ja profesija ir *reglamentēta arī* izcelsmes dalībvalstī, uzņēmējai dalībvalstij saskaņā ar Direktīvas 2005/36 13. panta 1. punktu ir jāļauj citu dalībvalstu pilsoņiem, kuriem ir izcelsmes dalībvalstī nepieciešamais prasmju apliecinājums vai kvalifikāciju apliecinošs dokuments, sākt un veikt darbību šajā profesijā atbilstoši tādiem pašiem nosacījumiem kā uzņēmējas dalībvalsts pilsoņiem.

32. Otrkārt, savukārt, ja attiecīgā profesija *nav reglamentēta* izcelsmes dalībvalstī, no Direktīvas 2005/36 13. panta 2. punkta izriet, ka līdzīgs atzīšanas pienākums no uzņēmējas dalībvalsts puses pastāv tikai tad, ja pretendents iepriekšējo 10 gadu laikā vienu gadu ir veicis pilna laika darbību (vai līdzvērtīgā kopējā ilguma laikaposmā daļlaika darbību) attiecīgajā profesijā citā dalībvalstī un ja šim pretendentam ir viens vai vairāki kompetences apliecinājumi vai kvalifikāciju apliecinoši dokumenti, ko izdevusi izcelsmes dalībvalsts. Tomēr saskaņā ar Direktīvas 2005/36 13. panta 2. punkta trešo daļu prasība par praksi nav piemērojama, ja pretendentam ir kvalifikāciju apliecinošs dokuments, kas apliecina "reglamentētu izglītību un apmācību", kā noteikts Direktīvas 2005/36 3. panta 1. punkta e) apakšpunktā.

33. Tādējādi, lai gan vispārējā sistēma ir balstīta uz izcelsmes dalībvalstī iegūto diplomu un profesionālo kvalifikāciju savstarpēju atzīšanu, tā ietver arī individuālu pieteikumu izskatīšanu un saglabā iespēju uzņēmējai dalībvalstij pieprasīt "kompensācijas pasākumus", proti, adaptācijas perioda pabeigšanu vai zināšanu pārbaudes nokārtošanu[12].

34. Šajā gadījumā iesniedzējtiesa norāda, ka Somijā, kur A lūdz atzīt viņa profesionālo kvalifikāciju, bērnudārza audzinātāja profesija ir "reglamentēta profesija", jo Somijas tiesību aktos ir noteikts, ka personai ir jāiegūst īpaša apmācība[13]. Tas netiek apstrīdēts. Līdz ar to iesniedzējtiesai ir jāpārbauda, vai šī pati profesija ir reglamentēta arī Igaunijā, lai noteiktu, vai A pieteikums ir jāizvērtē atbilstoši Direktīvas 2005/36 13. panta 1. punkta nosacījumiem vai drīzāk atbilstoši šīs direktīvas 13. panta 2. punkta nosacījumiem.

9 Ārsts, specializēts ārsts, vispārējās aprūpes māsa, zobārsts, specializēts zobārsts, veterinārārsts, farmaceits, arhitekts, vecmāte. Skat. Direktīvas 2005/36 III sadaļas III nodaļu.

10 Direktīvas 2005/36 IV pielikumā ietvertais saraksts. Skat. šīs direktīvas III sadaļas II nodaļu.

11 Direktīvas 2005/36 III sadaļas I nodaļa un tās 10. pants.

12 Saskaņā ar nosacījumiem, kas paredzēti Direktīvas 2005/36 14. pantā. Skat. šīs direktīvas preambulas 11. apsvērumu un, piemēram, spriedumu, 2019. gada 26. jūnijs, Komisija/Grieķija (C-729/17, EU:C:2019:534, turpmāk tekstā – "spriedums Komisija/Grieķija", 91. punkts).

13 Iesniedzējtiesa norāda, ka atbilstības prasība paredz vismaz izglītības zinātņu grādu, kas ietver bērnudārza audzinātāja izglītību, vai profesionālu kvalifikāciju veselības un sociālās aprūpes jomā, kas ietver specializāciju agrīnās pirmsskolas izglītības un sociālās pedagoģijas jomā.

C. Vai Igaunijā reglamentētā bērnudārza audzinātāja profesija ir "reglamentēta profesija" Direktīvas 2005/36 izpratnē?

35. Iesniedzējtiesa ar pirmo jautājumu būtībā vēlas noskaidrot, vai jēdziens "reglamentēta profesija" ir piemērojams, ja: i) uz attiecīgo profesiju attiecināmās prasības ir noteiktas Izglītības un pētniecības ministrijas pieņemtajos noteikumos; ii) pedagoģisko prasmju saturs ir noteikts ar profesionālo standartu, ko pieņēmusi par attiecīgo profesiju atbildīgā padome; iii) dalībvalsts ir iekļāvusi attiecīgo profesiju Komisijas reglamentēto profesiju datubāzē, bet iv) saskaņā ar valsts tiesisko regulējumu darba devējs pēc saviem ieskatiem var izvērtēt, vai attiecīgā persona ir izpildījusi atbilstības prasības; un v) pedagoģiskās prasmes apliecinošā dokumenta būtība nav precizēta.

36. Lai atbildētu uz šo jautājumu, pirms pievēršos iesniedzējtiesas norādītajiem elementiem (2), aplūkošu jēdzienu "reglamentēta profesija" Direktīvas 2005/36 izpratnē (1).

1. Jēdziens "reglamentēta profesija" Direktīvas 2005/36 izpratnē

37. *Reglamentētas* profesijas jēdziens ir Direktīvas 2005/36 galvenais elements. Kā jau iepriekš tika minēts, pirmkārt, šī direktīva ir piemērojama tikai tad, ja persona vēlas panākt kvalifikācijas atzīšanu dalībvalstī, kurā attiecīgā profesija ir "reglamentēta"[14], un, otrkārt, tas, vai profesija ir vai nav reglamentēta arī izcelsmes dalībvalstī, nosaka, kuri no īpašajiem atzīšanas nosacījumiem, kas attiecīgi ir paredzēti Direktīvas 2005/36 13. panta divos punktos, ir piemērojami.

38. Saskaņā ar šīs direktīvas 3. panta 1. punkta a) apakšpunktu "reglamentēta profesija" ir "profesionāla darbība vai profesionālu darbību kopums, uz kuras sākšanu, veikšanu vai veikšanu kādā noteiktā veidā tieši vai netieši attiecas normatīvos vai administratīvos aktos paredzēta prasība par īpašas profesionālās kvalifikācijas esamību; [..]"[15]. Turklāt direktīvas 3. panta 1. punkta b) apakšpunktā "profesionālās kvalifikācijas" ir definētas kā "kvalifikācijas, ko apstiprina kvalifikāciju apliecinošs dokuments, 11. panta a) punkta i) apakšpunktā minētais kompetences apliecinājums un/vai profesionālā pieredze". No minētā izriet, kas šajā gadījumā ir būtiski, ka, lai profesija būtu "reglamentēta", piekļuvei tai saskaņā ar likumu ir jābūt atkarīgai no tā, vai personai ir "īpaša profesionālā kvalifikācija". Vienlaikus, kā norāda Komisija, valsts tiesībās šādai "reglamentētai profesijai" ir jāparedz arī "kvalifikāciju apliecinošs dokuments", "kompetences apliecinājums", "un/vai profesionālā pieredze".

39. Precīzāk, Tiesa no Direktīvas 2005/36 3. panta 1. punkta a) apakšpunktā ietvertās definīcijas (kas nedaudz citādā redakcijā bija ietverta jau Direktīvā 89/48[16] un Direktīvā 92/51[17], kas tika aizstātas ar Direktīvu 2005/36) ir secinājusi, ka, lai profesija būtu "reglamentēta", sākt tajā darbību jāatļauj vienīgi personām, kuras atbilst noteiktiem nosacījumiem, un jāaizliedz personām, kuras tiem neatbilst[18]. Turklāt Tiesa ir arī nospriedusi, ka nepieciešamā profesionālā

[14] Skat. piemēram, iepriekš 6. un 8. zemsvītras piezīmē minēto Direktīvas 2005/36 1. pantu un 2. panta 1. punktu.

[15] Šajā definīcijā arī papildus noteikts, ka "par veikšanas veidu uzskata tāda profesionālā nosaukuma lietošanu, kuru normatīvie vai administratīvie akti atļauj lietot vienīgi personām ar noteiktu profesionālo kvalifikāciju". Šīs tiesību normas pēdējais teikums attiecas arī uz profesijām, kurās darbību veic Direktīvas 2005/36 I pielikumā uzskaitīto asociāciju vai organizāciju locekļi, un tajā ir precizēts, ka šīs profesijas "uzskata par reglamentētām profesijām". Šiem definīcijas elementiem šajā lietā nav nozīmes.

[16] Padomes Direktīvas 89/48/EEK (1988. gada 21. decembris) par vispārēju sistēmu tādu augstākās izglītības diplomu atzīšanai, ko piešķir par vismaz trīs gadu profesionālo izglītību 1. panta c) un d) punkts (OV 1989, L 19, 16. lpp.).

[17] Padomes Direktīvas 92/51/EEK (1992. gada 18. jūnijs) par otro vispārējo sistēmu profesionālās izglītības un mācību atzīšanai, lai papildinātu Direktīvu 89/48/EEK, 1. panta e) un f) punkts un 2. pants (OV 1992, L 209, 25. lpp.).

[18] Skat., piemēram, spriedumus, 1996. gada 1. februāris, *Aranitis* (C-164/94, EU:C:1996:23, turpmāk tekstā – "spriedums *Aranitis*", 19. punkts), vai 2008. gada 8. maijs, Komisija/Spānija (C-39/07, EU:C:2008:265, 33. punkts un tajā minētā judikatūra).

kvalifikācija, lai konkrētā profesija tiktu uzskatīta par "reglamentētu", attiecas nevis uz "jebkuru kvalifikāciju, ko apliecina vispārēju kvalifikāciju apliecinošs dokuments, bet gan tādu, ko apliecina specifisku kvalifikāciju apliecinošs dokuments, kas domāta, lai sagatavotu tās ieguvējus noteiktai profesijai"[19]. Tādēļ Komisija būtībā uzsver, ka Direktīvas 2005/36 3. panta 1. punkta a) apakšpunktā ietvertajā "reglamentētās profesijas" definīcijā lietotajam jēdzienam "īpaša profesionāla kvalifikācija" ir jāatšķiras no plašāka akadēmiskās kvalifikācijas jēdziena[20].

40. Kā piemēru Tiesa ir minējusi vairākus gadījumus, kad no īpašas profesionālās kvalifikācijas jēdziena ir izslēgti kvalifikāciju apliecinoši dokumenti (piemēram, grāds tiesību zinātnēs), kas ļauj īstenot dažādas karjeras, nevis sagatavo to īpašniekus konkrētam amatam[21]. Tiesa arī uzskatīja, ka ģeologa profesija nav "reglamentēta", jo Vācijā uz šīs profesijas pieejamību neattiecās nekādi tiesību akti, pat ja faktiski šādu darbu varēja veikt tikai personas, kurām bija augstākās izglītības diploms "*Diplom-Geologe*". Kā Tiesa ir paskaidrojusi, jautājums par to, vai profesija ir reglamentēta, ir atkarīgs no tiesiskās situācijas uzņēmējā dalībvalstī, nevis no apstākļiem darba tirgū[22].

41. Savukārt Tiesa uzskatīja, ka nodarbinātība Francijas slimnīcā vadošā amatā ir "reglamentēta" profesija. Šis lēmums tika pamatots ar to, ka sākt darbību šajā profesijā saskaņā ar likumu ir atļauts tikai personām, kas ir pabeigušas apmācību kursu *Ecole nationale de la santé publique* (Nacionālā Sabiedrības veselības skola, Francija) un nokārtojušas gala pārbaudījumu, kas apliecina, ka tām ir nepieciešamās praktiskās un teorētiskās zināšanas, lai strādātu slimnīcas vadībā (lai gan šī apmācība nebija apliecināta ar diplomu vai citu dokumentu)[23]. Tāpat Tiesa uzskatīja, ka mediatora profesija ir "reglamentēta", jo saskaņā ar valsts tiesību aktiem piekļuve tai ir atkarīga no apmācības, kas paredzēta, lai iegūtu profesionālo kvalifikāciju, un to apliecinoša dokumenta, kas ļauj strādāt šajā profesijā[24]. Tiesa nonāca pie tāda paša secinājuma arī attiecībā uz zobu tehniķa profesiju Maltā, jo piekļuve tai ir atkarīga no tā, vai personai ir ar universitātes diplomu apliecināta izglītība, kas nepieciešama darbam ar veselības aprūpi saistītās profesijās. Šāda apmācība ir tieši paredzēta, lai sagatavotu diploma ieguvējus darbam šādās profesijās, turklāt zobu tehniķa profesija ir skaidri norādīta kā viena no šādām profesijām[25].

42. Ņemot vērā šos precizējumus, tagad pievērsīšos attiecīgās profesijas īpatnībām, kā to traktē Igaunijas tiesības.

2. Īpaši vērā ņemami faktori

43. Iesniedzējtiesa norāda vairākus faktorus, lai izvērtētu, vai attiecīgā profesija Igaunijā ir "reglamentēta". Vispirms pievērsīšos tam, cik būtiska ir attiecīgās profesijas iekļaušana Komisijas reglamentēto profesiju datubāzē (a), savukārt pēc tam aplūkošu iesniedzējtiesas norādītos papildu elementus (b).

[19] Spriedums, 2015. gada 6. oktobris, *Brouillard* (C-298/14, EU:C:2015:652, turpmāk tekstā – "spriedums *Brouillard*", 38. punkts).

[20] Skat. arī ģenerāladvokātes E. Šarpstones [*E. Sharpston*] secinājumus lietā *Brouillard* (C-298/14, EU:C:2015:408, turpmāk tekstā – "secinājumi lietā *Brouillard*", 54. un 55. punkts).

[21] Lieta bija saistīta ar *Cour de cassation* (Beļģijas Kasācijas tiesa) tiesas sekretāra profesiju; spriedums *Brouillard*, 39. punkts.

[22] Spriedums *Aranitis*, 22. un 23. punkts.

[23] Spriedums, 2003. gada 9. septembris, *Burbaud* (C-285/01, EU:C:2003:432, 44.–53. punkts).

[24] Spriedums Komisija/Grieķija, 88. punkts.

[25] Spriedums *Malta Dental Technologists Association*, 36. punkts.

a) Profesijas iekļaušana Komisijas reglamentēto profesiju datubāzē

44. Direktīvas 2005/36 59. pantā "Pārredzamība" ir noteikts, ka dalībvalsts Komisijai cita starpā nosūta esošo reglamentēto profesiju sarakstu. Šīs tiesību normas pašreizējā redakcijā (un virsrakstā), kas ir iekļauta ar Direktīvu 2013/55/ES [26], ir precizēts, ka Komisija izveido un uztur publiski pieejamu reglamentēto profesiju datubāzi, kā arī detalizēti izklāstītas prasības attiecībā uz Komisijas un dalībvalstu sadarbību šajā sakarā.

45. Tomēr Direktīvas 2005/36 3. panta 1. punkta a) apakšpunktā sniegtā jēdziena "reglamentēta profesija" definīcija faktiski neattiecas ne uz Komisijas datubāzu saturu, ne uz dalībvalstu tiesībām. Tāpat jāatzīmē, ka Tiesa vairākkārt ir norādījusi, ka jēdziena "reglamentēta profesija" definīcija "ietilpst Savienības tiesību piemērošanas jomā" [27]. Līdz ar to Komisijas saraksts ir jāuzskata par orientējošu [28].

46. Līdz ar to, un kā apgalvo gan Nīderlandes valdība, gan Komisija, tas, ka dalībvalsts, piemēram, Igaunijas Republika šajā lietā, uzskata kādu profesiju par "reglamentētu" tās iekļaušanas Komisijas datubāzē vajadzībām, pats par sevi nav noteicošais fakts, lai noteiktu, vai šī profesija ir "reglamentēta" Direktīvas 2005/36 izpratnē. Valsts tiesiskā regulējuma īpatnības ir jāpārbauda, ņemot vērā šajā ziņā minētajā direktīvā noteiktos standartus.

b) Attiecīgā valsts tiesiskā regulējuma īpatnības

47. Pievēršoties piemērojamā valsts tiesiskā regulējuma īpatnībām, ko iesniedzējtiesa īpaši pieminēja, pārbaudot, vai attiecīgā profesija ir "reglamentēta", jāatgādina, ka saskaņā ar Noteikumu par bērnudārza audzinātāju atbilstības prasībām 18. punktu piemērojamās atbilstības prasības ir i) augstākā izglītība un ii) pedagoģiskās prasmes.

48. No iesniedzējtiesas nolēmuma izriet, ka Igaunijā prasība par augstāko izglītību neattiecas uz kādu konkrētu jomu, piemēram, izglītību, bet gan drīzāk uz *jebkuru* jomu.

49. Ņemot vērā prasības par augstāko izglītību vispārējo raksturu, jāpiekrīt Nīderlandes un Somijas valdībām un Komisijai, ka uz šo elementu nevar balstīties, lai attiecīgo profesiju uzskatītu par "reglamentētu", jo nešķiet, ka tā attiecas uz kvalifikāciju, kas ļauj strādāt konkrētā profesijā, kā sprieduma *Brouillard* izpratnē.

50. Tomēr vēl ir jāpārbauda, vai attiecīgā profesija joprojām ir klasificējama kā "reglamentēta", pamatojoties uz prasību par "pedagoģiskajām prasmēm", kas ir otrais nosacījums saskaņā ar Noteikumu par bērnudārza audzinātāju atbilstības prasībām 18. punktu.

51. Es tā neuzskatu.

[26] Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (2013. gada 20. novembris) (OV 2013, L 354, 132. lpp.) (turpmāk tekstā – "Direktīva 2013/55").

[27] Attiecībā uz nesenu paziņojumu skat. spriedumu *Malta Dental Technologists Association*, 34. punktu.

[28] Kā iepriekš norādīts secinājumu lietā *Brouillard* 50. punktā.

52. No iesniedzējtiesas nolēmuma un Igaunijas valdības sniegtās atbildes uz Tiesas uzdoto jautājumu izriet, ka nepieciešamās pedagoģiskās prasmes ir noteiktas profesionālajā standartā [29], proti, profesionālajā standartā *Õpetaja, tase 6* ("Skolotājs, 6. līmenis"), kas 2017. gada 25. aprīlī tika apstiprināts ar *Hariduse Kutsenõukogu* (Profesionālo kvalifikāciju padomes: Izglītība, Igaunija) lēmumu Nr. 10 [30].

53. Es saprotu, ka sākt darbību bērnudārza audzinātāja profesija Igaunijā tādējādi ir atļauts vienīgi personām, kurām cita starpā ir pedagoģiskās prasmes attiecīgā profesionālā standarta izpratnē. Tomēr no lietas materiāliem izriet, ka šī standarta ievērošana nav pakļauta nekādam saistošam kontroles mehānismam un tam nav jāizpaužas kādā īpašā veidā. No Noteikumu par bērnudārza audzinātāju atbilstības prasībām 1. panta 1. punkta drīzāk izriet, ka šādu standarta ievērošanu katrā atsevišķā gadījumā izvērtē darba devējs. Ņemot vērā šos apstākļus, prasība par pedagoģiskajām prasmēm nešķiet saistīta ar kādu no Direktīvas 2005/36 3. panta 1. punkta b) apakšpunktā uzskaitītajiem "profesionālās kvalifikācijas" pierādīšanas veidiem, kā iepriekš norādīts šo secinājumu 38. punktā, proti, "kvalifikāciju apliecinošu dokumentu", "kompetences apliecinājumu" "un/vai profesionālo pieredzi".

54. Jānorāda, ka pamatlietā A atsaucas arī uz 2017. gadā iegūto sertifikātu, ko izdeva Igaunijas Skolotāju asociācija.

55. Igaunijas valdība paskaidroja, ka tad, kad Igaunijas Skolotāju asociācija izsniedz skolotāja profesionālo sertifikātu (*Kutsetunnistus, Õpetaja tase 6*), piemēram, 2017. gadā iegūto sertifikātu, tā rīkojas kā profesionāla sertifikācijas iestāde saskaņā ar Profesiju likuma 10. panta 1. punktu. Tika arī precizēts, ka 2017. gadā iegūtais sertifikāts tika izsniegts, pamatojoties uz profesionālo standartu *Õpetaja, tase 6* (skolotājs, 6. līmenis), kā norādīts šo secinājumu 52. punktā.

56. Tomēr lietas materiālos ir atšķirīgi viedokļi par šī sertifikāta precīzo būtību un nozīmi attiecībā uz darbības sākšanu bērnudārza audzinātāja profesijā Igaunijā.

57. Iesniedzējtiesa, ņemot vērā tās rīcībā esošos faktus, secina, ka šāda sertifikāta izsniegšana nav obligāta un par to ir jāmaksā. Turklāt tā secina, ka, lai izsniegtu šādu sertifikātu, personai ir jābūt augstākās izglītības diplomam un ir jāizvērtē, vai iepriekš apgūtās prasmes atbilst profesionālajam standartam. Šīs tiesas ieskatā šī sertifikāta izsniegšana *de facto* paredz bērnudārza audzinātāja profesionālo pieredzi.

58. Savukārt Igaunijas valdība savos rakstveida apsvērumos norādīja, ka ar šo sertifikātu tiek apliecināts tas, ka i) šī sertifikāta īpašniekam ir atļauts strādāt audzinātāja profesijā un ii) viņa prasmes jau ir tikušas novērtētas laikā, kad tika īstenots process, ar ko personai tiek piešķirtas tiesības strādāt šajā profesijā. Savā atbildē uz Tiesas uzdoto jautājumu šī valdība būtībā norādīja, ka ar attiecīgo sertifikātu saskaņā ar Profesiju likuma 21. panta 1. punktu tiek pierādīts, ka sertifikāta īpašnieka prasmes atbilst profesionālajā standartā noteiktajām prasībām.

59. Šajā ziņā, pirmkārt, jānorāda, ka lietas materiālos nav ietverta sīkāka informācija par procesu, ar ko personai tiek piešķirtas tiesības strādāt attiecīgajā profesijā, izņemot to, ka kandidātam ir jābūt augstākai izglītībai un pedagoģiskajām prasmēm, kuras izvērtē darba devējs, kā tas izriet no Noteikumu par bērnudārza audzinātāju atbilstības prasībām 1. panta 1. punkta un 18. panta. Otrkārt, neatkarīgi no 2017. gadā iegūtā sertifikāta precīzas klasifikācijas direktīvas izpratnē,

[29] Saskaņā ar *Kutseseadus* (Profesiju likums, RT I, 13.03.2019., 10) 5. pantu, kas, kā paskaidroja Igaunijas valdība, nosaka, ka profesionālais standarts ir dokuments, kurā ir aprakstīta profesija un precizētas nepieciešamās prasmes.

[30] Igaunijas valdība sniedza šādu attiecīgā profesionālā standarta avotu: https://www.kutseregister.ee/ctrl/et/Standardid/vaata/10640560.

manuprāt, ir būtiski, ka šāda sertifikāta esamība *nav* priekšnosacījums tam, lai sāktu darbību bērnudārza audzinātāja profesijā, kā to paskaidroja Igaunijas valdība, atsaucoties uz Profesiju likuma 15. panta 2. punktu.

60. Tomēr Igaunijas valdība norādīja, ka, ja tiek uzrādīts Igaunijas Skolotāju asociācijas izsniegts sertifikāts, darba devējam nav pamata apšaubīt kandidāta pedagoģiskās prasmes, taču vienlaikus šī valdība apstiprināja, ka Igaunijas tiesību akti neparedz nevienu noteikumu par to. Līdz ar to saprotu, ka pat tad, ja tiek uzrādīts šāds sertifikāts, darba devēja ziņā joprojām ir izvērtēt, vai kandidāts atbilst prasībām par pedagoģiskajām prasmēm, kā to paredz Noteikumu par bērnudārza audzinātāju atbilstības prasībām 1. panta 1. punkts.

61. Jāuzsver, ka pretēji tam, kā tas šķietami ir Nīderlandes valdības ieskatā, nav acīmredzams, ka darba devēja veiktais izvērtējums attiecas uz kandidāta piemērotību, piemēram, ņemot vērā darba devēja īpašās vajadzības vai konkurējošo kandidātu prasmes. Šāda izvērtēšana patiešām ir jāveic jebkurā darbā pieņemšanas procesā neatkarīgi no tā, vai attiecīgā profesija ir reglamentēta. Pretēji tam, es saprotu, ka šāds izvērtējums Noteikumu par bērnudārza audzinātāju atbilstības prasībām 1. panta 1. punkta izpratnē attiecas uz pašiem atbilstības kritērijiem, kas ļauj kandidātam sākt darbību profesijā kā tādā. Saprotu, ka tāds apliecinājums kā 2017. gadā iegūtais sertifikāts var atvieglot izvērtēšanu, taču tas neietekmē darba devēja rīcības brīvību, kāda tam, šķiet, ir šādā kontekstā.

62. Tas arī nozīmē, ka pedagoģiskās prasmes var pierādīt dažādos veidos, no kuriem neviens nav obligāts. Tādējādi secinājumam par to, vai konkrēti kandidāti atbilst nepieciešamajam "piekļuves" standartam, lai sāktu darbību bērnudārza audzinātāja profesijā, šķiet, trūkst vienota saistoša pamata, kā to būtībā norāda Spānijas valdība.

63. Ņemot vērā šos apstākļus un piekrītot Spānijas un Somijas valdībām, kā arī Komisijai, jāsecina, ka bērnudārza audzinātāja profesiju, kā tā ir regulēta Igaunijā, nav uzskatāma par "reglamentētu" Direktīvas 2005/36 izpratnē, ja persona var sākt un veikt darbību šajā profesijā tikai tad, ja tai ir, pirmkārt, diploms par augstāko izglītību, kas nav īpaši paredzēta, lai veiktu darbību šajā profesijā, un, otrkārt, pedagoģiskās prasmes, kas ir definētas profesionālajā standartā, taču kuras katrā atsevišķā gadījumā izvērtē darba devējs.

D. Bijušajā Padomju Savienībā iegūtās profesionālās kvalifikācijas nozīme

64. Ar savu trešo prejudiciālo jautājumu iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai profesionālā kvalifikācija, kuras pamatā ir bijušajā Padomju Savienībā iegūts diploms (proti, 1980. gadā iegūtais diploms, ko A iesniedza Somijas iestādēm kopā ar 2017. gadā iegūto sertifikātu un citiem dokumentiem), ir uzskatāma par tādu, kas iegūta trešā valstī Direktīvas 2005/36 3. panta 3. punkta izpratnē, kā rezultātā A būtu jāveic darbība attiecīgajā profesijā Igaunijā trīs gadus, lai šāda kvalifikācija tiktu atzīta Somijā (1).

65. Saprotu, ka šis jautājums Tiesai ir uzdots, jo, kā izriet no nolēmuma, iesniedzējtiesa arī paredz iespēju, ka 1980. gadā iegūtais diploms var tikt uzskatīts par Direktīvas 2005/36 3. panta 1. punkta e) apakšpunktā paredzētās "reglamentētas izglītības un apmācības" apliecinājumu, jo tas ļautu atzīt A profesionālo kvalifikāciju, pamatojoties uz šīs direktīvas 13. panta 2. punkta trešo daļu (2) [31].

[31] Skat. iepriekš šo secinājumu 32. punktu.

1. Vai bijušajā Padomju Savienībā iegūtā profesionālā kvalifikācija ir uzskatāma par tādu, kas iegūta "trešā valstī"?

66. Ar Direktīvu 2005/36 izveidotā atzīšanas sistēma būtībā paredz, ka, lai sākotnējā profesionālā kvalifikācija tiktu atzīta, tai ir jābūt iegūtai kādā no dalībvalstīm. Tas izriet no Direktīvas 2005/36 2. panta 1. punkta [32]. Atkāpjoties no šīs normas, šīs direktīvas 2. panta 2. punktā ir noteikts, ka "ikviena dalībvalsts savā teritorijā saskaņā ar saviem tiesību aktiem var atļaut dalībvalsts pilsoņiem, kuriem ir tādas profesionālās kvalifikācijas apliecinājums, kura nav iegūta šajā dalībvalstī, veikt darbību reglamentētā profesijā, kā tā paredzēta 3. panta 1. punkta a) apakšpunktā".

67. Šādā gadījumā trešā valstī iegūtai kvalifikācijai būs nozīme kopējās atzīšanas sistēmas mērķiem vienīgi pēc trīs gadu praktizēšanas dalībvalstī, kas to atzinusi. Tas izriet no Direktīvas 2005/36 3. panta 3. punkta, kas paredz, ka "kvalifikāciju apliecinošu dokumentu, ko izsniedz kāda trešā valsts, uzskata par kvalifikāciju apliecinošu dokumentu, ja attiecīgajai personai ir trīs gadu profesionālā pieredze attiecīgajā profesijā tās dalībvalsts teritorijā, kura šo kvalifikāciju apliecinošo dokumentu atzinusi saskaņā ar 2. panta 2. punktu, un ja attiecīgā dalībvalsts apliecinājusi šo profesionālo pieredzi".

68. Tādējādi iesniedzējtiesa jautā par šajā tiesību normā lietotā jēdziena "trešā valsts" nozīmi, lai, kā jau tika norādīts, noskaidrotu, vai nosacījums par trīs gadu praktizēšanu uz A ir vai nav attiecināms.

69. No nolēmuma izriet, ka 1980. gadā iegūtais diploms ir diploms par vidējo izglītību agrīnās pirmsskolas izglītības jomā, ko A ieguva bijušajā Padomju Savienībā un kas ar 2005. gada likumu tika pielīdzināts Igaunijā iegūtam diplomam par vidējo izglītību.

70. Tas, manuprāt, sniedz atbildi uz trešo jautājumu, proti, 1980. gadā iegūto diplomu nevar uzskatīt par tādu, kas izsniegts trešā valstī.

71. Pretēji Somijas valdības izteiktajam viedoklim es neuzskatu, ka no Direktīvas 2005/36 3. panta 3. punkta formulējuma, kas minēts šo secinājumu 67. punktā, var secināt pretējo. Šis formulējums ir atvērts, turklāt tajā nav norāžu par to, kā būtu jāraksturo tādas situācijas, kāda tiek aplūkota pamatlietā.

72. Direktīvā 2005/36 nav nevienas tiesību normas par šo jautājumu attiecībā uz *vispārējo* atzīšanas sistēmu. Tiesa, šādu tiesību normu neesamība ir pretrunā skaidrai norādei, kas šajā ziņā ir sniegta *automātiskās* atzīšanas sistēmā [33].

73. Proti, attiecībā konkrēti uz Igauniju saistībā ar "iegūtajām tiesībām" Direktīvas 2005/36 23. panta 4. punktā ir aplūkots jautājums par kvalifikāciju apliecinošiem dokumentiem attiecībā uz tādām profesijām, uz kurām attiecas automātiskā atzīšanas sistēma, piemēram, ārsti, medmāsas vai arhitekti, un kuras ir iegūtas pirms 1991. gada 20. augusta, proti, bijušajā Padomju Savienībā. No šīs tiesību normas izriet, ka kvalifikāciju apliecinošie dokumenti,

[32] Skat. iepriekš 8. zemsvītras piezīmi.

[33] Kā paskaidrots iepriekš, automātiskā atzīšanas sistēma ir viena no trim Direktīvā 2005/36 paredzētajām sistēmām, un tā attiecas uz dažām atsevišķām profesijām, piemēram, ārstiem, medmāsām vai arhitektiem. Skat. šo secinājumu 28. punktu.

kas attiecas uz profesijām, uz kurām attiecas automātiskā atzīšanas sistēma, ir jāatzīst citās dalībvalstīs, ja Igaunijas iestādes apliecina, ka šiem dokumentiem tās teritorijā ir tāds pats juridisks spēks kā viņu pašu izdotiem dokumentiem [34].

74. Direktīvas 2005/36 23. panta citās daļās ir līdzīgi noteikumi attiecībā uz profesionālo kvalifikāciju, kas iegūta citu bijušo valstu, proti, Vācijas Demokrātiskās Republikas (23. panta 2. punkts), Čehoslovākijas (23. panta 3. punkts) un Dienvidslāvijas (23. panta 5. punkts), teritorijā.

75. No tā izriet, ka attiecīgās dalībvalsts iestādēm ir skaidri atzīta atbildība izlemt saglabāt šo bijušo valstu izdoto kvalifikāciju apliecinošo dokumentu juridisko spēkā esamību attiecībā uz profesijām, uz kurām attiecas automātiskā atzīšanas sistēma.

76. Vai no tā, ka nav līdzīgu noteikumu par *vispārējo* atzīšanas sistēmu, uz ko attiecas pamatlieta, izriet cits secinājums? Domāju, ka nē.

77. Tas, ka Savienības likumdevējs ir skaidri atzinis dalībvalstu kompetenci lemt par attiecīgajās bijušajās valstīs iegūtās kvalifikācijas turpinātu spēkā esamību attiecībā uz situācijām, uz kurām attiecas *automātiskā* atzīšanas sistēma, ir skaidrojams, kā to būtībā norāda Komisija, ar to, ka šī sistēma iet roku rokā ar detalizētiem noteikumiem par minimālajām profesionālajām prasībām. Šajā kontekstā laika aspekts bija jāaplūko kopā ar citiem aspektiem.

78. Turpretī *vispārējā* atzīšanas sistēma neparedz šādu minimālo profesionālo prasību saskaņošanu, kas tādējādi paliek dalībvalstu kontrolē, ar nosacījumu, ka tiek ievērotas Savienības tiesības [35]. Tādējādi dalībvalstīm ir jānosaka, kas to teritorijā ir atzīstams par kvalifikāciju apliecinošu dokumentu.

79. Tāpat Direktīvas 2005/36 12. panta 2. punktā ir atzīta iespēja (izcelsmes) dalībvalstīm saglabāt iegūtās tiesības attiecībā uz profesionālo kvalifikāciju, kas iegūta saskaņā ar noteikumiem, kuri vairs nav spēkā, tostarp arī tad, ja pa šo laiku prasības ir kļuvušas stingrākas. Šādās situācijās uzņēmējai dalībvalstij Direktīvas 13. pantā [36] paredzētās vispārējās atzīšanas sistēmas izpratnē iepriekš (izcelsmes dalībvalstī) iegūtā apmācība ir jāuzskata par atbilstīgu jaunās apmācības līmenim [37].

80. Manā ieskatā tas pats *mutatis mutandis* ir jāsecina arī tad, kad runa ir par tādas dalībvalsts kā Igaunija lēmumu noteikt, vai profesionālā kvalifikācija, kas iegūta tās teritorijā laikā, kad šī teritorija bija citas valsts daļa, atbilst minimālajam kvalifikācijas līmenim, ko paredz spēkā esošais regulējums.

81. Šo secinājumu, manuprāt, apstiprina Direktīvas 2005/36 3. panta 3. punkta mērķis. Tajā paredzētā prasība par trīs gadu profesionālo praksi, pēc manām domām, tāpat kā Direktīvas 2005/36 13. panta 2. punktā paredzētā prasība par vienu gadu [38], ir vērsta uz to, lai

[34] Turklāt attiecīgajai personai ir jāveic konkrētā darbība šīs valsts teritorijā vismaz trīs gadus pēc kārtas piecos gados pirms sertifikāta izsniegšanas. Skat. Direktīvas 2005/36 23. panta 4. punkta priekšpēdējo daļu.

[35] Skat. Direktīvas 2005/36 11. apsvērumu. Skat. arī sprieduma *Vlassopoulou* 9. punktu vai sprieduma *Malta Dental Technologists Association* 47. un 53. punktu un tajos minēto judikatūru.

[36] Norādīts iepriekš šo secinājumu 31. un 32. punktā.

[37] Direktīvas 89/48 kontekstā skat. arī spriedumu, 2004. gada 29. aprīlis, *Beuttenmüller* (C-102/02, EU:C:2004:264, 45. punkts).

[38] Tiesa Direktīvas 89/48 kontekstā ir nospriedusi, ka "prasība par šāda ilguma profesionālo pieredzi tādējādi norāda uz reālu iespēju lūguma iesniedzējam veikt attiecīgo kvalificēto darbu izcelsmes dalībvalstī". Spriedums, 2011. gada 5. aprīlis, *Toki* (C-424/09, EU:C:2011:210, 31. punkts).

nodrošinātu, ka profesionālās kvalifikācijas, kas "iekļaujas" kopējā atzīšanas sistēmā, ir pārbaudītas, ņemot vērā reālo situāciju attiecīgajā profesionālajā tirgū. To var uzskatīt arī par garantiju pret attiecīgajā dalībvalstī spēkā esošo profesionālās kvalifikācijas prasību apiešanu.

82. Tomēr līdzīga nepieciešamība nepastāv, ja runa ir par profesionālo kvalifikāciju, kas iegūta dalībvalsts teritorijā laikā, kad šī teritorija bija citas valsts daļa. Vēsturiskā ziņā šajā sakarā vispirms rodas jautājums par turpmāko spēkā esamību [39] jaunizveidotajā (vai atjaunotajā) valstī (kopā ar citu tiesību sistēmas elementu spēkā esamību). Tiklīdz ir pieņemts lēmums par profesionālās kvalifikācijas turpmāko spēkā esamību, tā kļūst par daļu no attiecīgās dalībvalsts tiesību sistēmas, un tad tai varētu piemērot savstarpējas atzīšanas sistēmu saskaņā ar Direktīvā 2005/36 paredzētajiem nosacījumiem.

83. Tādējādi, ņemot vērā iepriekš minēto un piekrītot Igaunijas valdībai un Komisijai, jāsecina, ka profesionālā kvalifikācija, kas iegūta bijušajā Padomju Savienībā un ko Igaunija ar saviem tiesību aktiem pielīdzinājusi šajā dalībvalstī iegūtajai kvalifikācijai, ir jāuzskata par iegūtu šajā dalībvalstī, nevis trešā valstī.

2. Vai 1980. gadā iegūtais diploms apliecina "reglamentētu izglītību un apmācību"?

84. Kā jau iepriekš norādīts, no nolēmuma izriet, ka iesniedzējtiesa nav pārliecināta, vai 1980. gadā iegūtais diploms ir uzskatāms par "reglamentētas izglītības un apmācības" apliecinājumu Direktīvas 2005/36 3. panta 1. punkta e) apakšpunkta izpratnē. Apstiprinošas atbildes gadījumā no šīs direktīvas 13. panta 2. punkta trešās daļas izrietētu, ka nevar pieprasīt, lai prasītājs iepriekšējo 10 gadu laikā būtu ieguvis 1 gada profesionālo pieredzi, strādājot bērnudārza audzinātāja profesijā kādā citā dalībvalstī, lai viņa profesionālā kvalifikācija tiktu atzīta Somijā.

85. Direktīvas 2005/36 3. panta 1. punkta e) apakšpunktā "reglamentēta izglītība un apmācība" ir definēta kā "jebkāda apmācība, kas īpaši paredzēta darbības veikšanai kādā konkrētā profesijā un kas aptver kursu vai kursus, kurus atbilstīgos gadījumos papildina profesionālā apmācība, pārbaudes prakse vai profesionālā prakse". Otrajā teikumā ir piebilsts, ka "profesionālās apmācības, pārbaudes prakses vai profesionālās prakses struktūru un līmeni nosaka ar attiecīgās dalībvalsts normatīvajiem vai administratīvajiem aktiem, vai arī to uzrauga vai apstiprina šim nolūkam norīkota iestāde".

86. Jāatzīst, ka šī definīcija nav viegli izprotama, jo, pirmkārt, "profesionālā apmācība, pārbaudes prakse vai profesionālā prakse", šķiet, ir daļa no "reglamentētas izglītības un apmācības" vienīgi "attiecīgajā gadījumā", un, otrkārt, prasība par valsts tiesiskajā regulējumā noteikto "struktūru un līmeni", šķiet, attiecas vienīgi uz šādu (praktisku) apmācības daļu, nevis teorētisko daļu [40].

[39] Jāatzīmē, ka iepriekš minētajā Direktīvas 2005/36 23. pantā ir norādīts attiecīgo profesionālo kvalifikāciju juridiskās spēkā esamības ilgums.

[40] Jāatzīmē, ka "reglamentētas izglītības un apmācības" piemēri bija norādīti Direktīvas 2005/36 sākotnējās versijas III pielikumā, taču šis pielikums tika svītrots ar Direktīvas 2013/55 1. panta 52. punktu – iespējams tādēļ, ka bija paredzēts paplašināt šī jēdziena piemērošanas jomu. Skat. Komisijas dienestu darba dokumentu "Ietekmes novērtējums" – pavaddokumentu priekšlikumam Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai 2005/36/EK par profesionālo kvalifikāciju atzīšanu, kā arī Regulu par administratīvo sadarbību, izmantojot Iekšējā tirgus informācijas sistēmu; SEC(2011) 1558, galīgā redakcija, 6.4.2. punkts, 33. lpp. Komisijas priekšlikumā direktīvai jēdziens "reglamentēta apmācība" cita starpā bija definēts kā apmācība, kas "īpaši paredzēta darbības veikšanai kādā konkrētā profesijā". Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai par profesionālo kvalifikāciju atzīšanu, COM(2002) 119, galīgā redakcija (OV 2002, C 181 E, 183. lpp.), 11. panta 4. punkta b) apakšpunkta, 11. panta 5. un 6. punkta un 13. panta 2. punkta trešās daļas projekts.

87. Tomēr jāpiekrīt Komisijas viedoklim, ka valsts tiesību aktos noteiktajam apmācības līmenim un struktūrai ir jāattiecas gan uz šādas izglītības teorētisko, gan praktisko daļu. Pretējā gadījumā nav skaidrs, kā šajā definīcijā paredzētā "reglamentētā izglītība un apmācība" varētu tikt uzskatīta par *reglamentētu* kopumā.

88. Tāpēc iesniedzējtiesai ir jāpārbauda, vai i) 1980. gadā iegūtais diploms pierāda, ka attiecīgā persona ir ieguvusi izglītību un apmācību, kas paredzēta darbības veikšanai konkrētajā profesijā, ii) šādas apmācības struktūra un līmenis ir noteikti ar valsts normatīvajiem vai administratīvajiem aktiem, vai arī tos ir uzraudzījusi vai apstiprinājusi šim nolūkam norīkota iestāde, kā noteikts Direktīvas 2005/36 3. panta 1. punkta e) apakšpunktā, un iii) šādu dokumentu ir izdevusi kompetentā iestāde, kas norīkota saskaņā ar administratīvajiem vai normatīvajiem aktiem, un tas apliecina, ka attiecīgā persona ir sagatavota darbības veikšanai konkrētajā profesijā, kā noteikts Direktīvas 2005/36 13. panta 2. punkta otrajā daļā.

89. Ja tas tā ir, un ņemot vērā, ka Igaunijas Republikā šis diploms ir pielīdzināts šīs dalībvalsts izsniegtajiem diplomiem, uzskatu, ka šī profesionālā kvalifikācija ir jāatzīst, neskarot uzņēmējas dalībvalsts iestāžu iespēju pieprasīt kompensācijas pasākumus Direktīvas 2005/36 14. panta izpratnē (un robežās).

E. Nobeiguma piezīmes par primāro tiesību (automātisko) piemērojamību

90. Kā Tiesa ir vairākkārt atgādinājusi, ja lieta neietilpst Direktīvas 2005/36 piemērošanas jomā, kompetentās iestādes nevar pārtraukt savu izvērtēšanu, bet tām ir jāturpina šī izvērtēšana, ņemot vērā LESD garantētās pamatbrīvības [41]. Proti, "direktīvu par diplomu savstarpējo atzīšanu, it īpaši Direktīvas 2005/36, mērķis nav un tās nevar apgrūtināt diplomu, sertifikātu un citu kvalifikāciju apliecinošu dokumentu atzīšanu situācijās, uz kurām tās neattiecas" [42].

91. Tādējādi, ja tiek iesniegts lūgums atzīt profesionālo kvalifikāciju, kas neietilpst Direktīvas 2005/36 piemērošanas jomā, nozīme ir LESD 45. un 49. pantam. Līdz ar to kompetentajām iestādēm ir jāņem vērā attiecīgās personas profesionālā kvalifikācija, salīdzinot kvalifikāciju, ko apliecina tās diplomi, sertifikāti un citas kvalifikācijas, kā arī attiecīgo profesionālo pieredzi ar profesionālo kvalifikāciju, kas saskaņā ar attiecīgajiem valsts tiesību aktiem ir nepieciešama darbības veikšanai konkrētajā profesijā, kā tas ir izklāstīts lietā *Vlassopoulou* un no tās izrietošajā judikatūrā [43].

92. No šiem principiem izriet, ka attiecīgajai dalībvalstij ir objektīvi jāpārbauda, vai ārvalstīs iegūtais diploms apliecina, ka attiecīgajai personai ir zināšanas un kvalifikācija, kas ir vismaz līdzvērtīgas tām, kuras apliecina valsts diploms, un, ja tas tā ir, tad jāatzīst šis diploms par atbilstošu tās valsts tiesību normās paredzētajām prasībām. Būtisku atšķirību gadījumā tās var noteikt kompensējošus pasākumus, kuriem jo īpaši ir jāatbilst samērīguma principam, tomēr

[41] Attiecībā uz nesenu paziņojumu skat. sprieduma *Valvira* – Psihoterapeiti 35.–44. punktu.

[42] Spriedums, 2022. gada 3. marts, *Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto* (Medicīniskā pamatapmācība) (C-634/20, EU:C:2022:149, turpmāk tekstā – "spriedums *Valvira* – Medicīniskā pamatapmācība", 37. punkts un tajā minētā judikatūra).

[43] Lietā *Vlassopoulou* tika aplūkoti fakti, kuriem vēl nebija piemērojams neviens no sekundāro tiesību instrumentiem attiecībā uz profesionālo kvalifikāciju atzīšanu, un tādējādi Tiesa pamatoja savus secinājumus ar attiecīgo Līguma tiesību normu (šajā gadījumā EEK līguma 52. pantu, proti, pašreizējo LESD 49. pantu). Lai gan šī lieta attiecās uz tiesībām veikt uzņēmējdarbību, tās pamatojums ir piemērojams arī attiecībā uz darba ņēmēju pārvietošanās brīvību. Attiecībā uz neseno piemērošanu skat. sprieduma *Valvira* – Psihoterapeiti 40.–41. punktu un sprieduma *Valvira* – Medicīniskā pamatapmācība 38. punktu un tajā minēto judikatūru.

jebkurā gadījumā pēc tam, kad ir pārbaudīts, vai prasītāja jau iegūtās zināšanas, tostarp uzņēmējā dalībvalstī iegūtās zināšanas, var ņemt vērā, lai pierādītu, ka attiecīgajai personai ir uzņēmējas dalībvalsts pieprasītās zināšanas [44].

93. Tādējādi, kā principā apgalvo Komisija, veicot izvērtēšanu no LESD 45. vai 49. panta viedokļa, prasītāja kvalifikācija ir jāizvērtē padziļināti, ņemot vērā visus viņa diplomus un profesionālo pieredzi, ko viņš ieguvis bijušajā Padomju Savienībā un Somijā [45], kā arī 2017. gadā iegūto sertifikātu, lai tādējādi noskaidrotu, vai viņa kvalifikācija ir līdzvērtīga profesionālajai kvalifikācijai, kas saskaņā ar uzņēmējas dalībvalsts tiesību aktiem ir nepieciešama, lai veiktu darbību bērnudārza audzinātāja profesijā, un pārliecinātos, vai persona ir apguvusi, iespējams, iztrūkstošās prasmes.

V. Secinājumi

94. Ņemot vērā iepriekš minēto, ierosinu Tiesai atbildēt *Korkein hallinto-oikeus* (Augstākā administratīvā tiesa, Somija) šādi:

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2005/36/EK (2005. gada 7. septembris) par profesionālo kvalifikāciju atzīšanu 3. panta 1. punkta a) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka

bērnudārza audzinātāja profesiju nevar uzskatīt par "reglamentētu" šīs tiesību normas izpratnē, ja persona var sākt un veikt darbību šajā profesijā tikai tad, ja tai ir, pirmkārt, diploms par augstāko izglītību, kas nav īpaši paredzēta, lai veiktu darbību šajā profesijā, un, otrkārt, pedagoģiskās prasmes, kas ir definētas profesionālajā standartā, taču kuras katrā atsevišķā gadījumā izvērtē darba devējs.

Direktīvas 2005/36 3. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka

bijušajā Padomju Savienībā iegūta profesionālā kvalifikācija, ko Igaunijas Republika ar saviem tiesību aktiem ir pielīdzinājusi šajā dalībvalstī iegūtai kvalifikācijai, ir uzskatāma par tādu, kas iegūta šajā dalībvalstī, nevis trešā valstī.

[44] Skat., piemēram, sprieduma *Valvira* – Medicīniskā pamatapmācība 42.–46. punktu un tajā minēto judikatūru.

[45] Attiecībā uz uzņēmējā dalībvalstī iegūtās pieredzes būtiskumu skat. spriedumu, 2021. gada 8. jūlijs, *BB/Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija* (C-166/20, EU:C:2021:554, 40. punkts un tajā minētā judikatūra).